

VÁZLATOK

XXV. Legnagyobb tájunk az Alföld

Síkság: olyan sík terület, melynek a legalacsonyabb és a legmagasabb pontja között nem nagyobb a szintkülönbség 200 m-nél

A síkság fajtái:

a síkságnak 3 fajtáját különböztetjük meg, attól függően, hogy a tenger szintjéhez képest milyen magasan, vagy alacsonyan helyezkedik el.

- mélyföld:** olyan sík terület, amely a tenger szintje alatt helyezkedik el. (pl.: *Kaszipi-mélyföld* → nagyobb a párolgás, mint a csapadék és a folyók által beszállított víz összmenyisége → a tenger így nem tudja kitölteni teljesen a medencéjét → a vízzel el nem öntött területen a tenger szintje alatti sík vidék, azaz mélyföld keletkezik.
Holland-mélyföld → mesterségesen, gátakkal zárták el a tengert, töltötték /polderezés/ fel a gátak mögötti területet /polder/, s így alakult ki a tenger szintje alatti sík területe, azaz a mélyföld.)
- alföld** olyan sík terület, amely a tenger szintje és a dombság szintje között (0-200 m-es magasságig) helyezkedik el. (pl.: *Alföld, Kisalföld, Német-alföld, Lengyel-alföld, Román-alföld, Nyugat-szibériai-alföld, Kínai-alföld* stb.)
- fennsík, vagy felföld/magasföld/plató** olyan síkság, amely a dombság kezdőszintje (200 m) fölött helyezkedik el. (pl.: *Bükk-fennsík, Tibeti-fennsík, Mexikói-fennsík, Préri-fennsík* stb.)

Hazánk legnagyobb nagytája egy olyan síkság, amely a tenger szintje és a dombság szintje között helyezkedik el. Felszínformája szerint egy **alföld**.

Azért írjuk nagy kezdőbetűvel **Alföld**-nek, mert ez a „tulajdon neve”, mivel a Kárpát-medence hatalmas kiterjedésű alföldje szolgál mintául Földünk minden alföldje számára. Azaz, minden olyan sík terület, amelynek a tulajdonságai hasonlóak az Alföldéhez, alföldnek neveztetnek.

Az Alföld tájai:

Az Alföld tájait felépítő kőzetük alapján két nagy csoportba osztjuk:

- löss vidékek:** Mezőföld, Maros-Körös közének lösz területe, Észak-Bácska, Nagykunság, Hajdúság

2. **folyami hordalék- és árterületek:** Szatmári-síkság, Bodrogköz, Jászság, Hortobágy, Körös-vidék, Solti-síkság, Sárköz, Mohácsi-sziget, Dráva-mellék, Kiskunság, Nyírség, Mátraalja, Bükkalja

Az Alföld gazdasága

növénytermesztés:

lőszvidékein: → **búza, kukorica** → *malomüzemek:* **Törökszentmiklós, Karcag, Debrecen, Békéscsaba, Székesfehérvár**

cukorrépa → *cukorgyárak:* **Kaba, Szolnok**

napraforgó → *növényolaj gyártás:* **Martfű**

folyami hordalék és árterületeken:

zöldségfélék → *Kiskunság* → **paradicsom, zöldborsó, uborka, borsó, burgonya**
→ *Makó* → **vöröshagyma**
→ *Szeged, Kalocsa* → **fűszerpaprika**

gyümölcsfélék → **alma** → *Nyírség*
→ **sárgabarack, szőlő** → *Kiskunság*
→ **őszibarack** → *Szeged, Szatymaz vidéke*

állattenyésztés: **kukorica** → **sertés** → *húsfeldolgozás:* **Baja, Debrecen, Békéscsaba, Gyula, Szeged**

baromfitenyésztés

szarvasmarha tenyésztés → inkább a húsáért, a tejelő állomány az Alföldön kisebb → *tejfeldolgozás* a nagyobb városokban

juh → a gyengébb legelőkön: **Hortobágy, Nagy-kunság, Körös-vidék**

ló → sport és tenyészállat-tenyésztés: **Hortobágy, Mezőhegyes**

hal → halastavak

vad → *ártéri erdők* → **őz, szarvas, vaddisznó**

feldolgozó üzemek: konzervgyárak: **Hatvan, Kecskemét, Békéscsaba, Nyíregyháza**
hűtőházak

Az Alföld energia és nyersanyag adottságai:

energiahordozók	→ <i>szénhidrogének</i> (kőolaj, földgáz) → Szeged, Algyő → <i>feldolgozás. Tiszaújváros, Százhalombatta</i> (hazai + behozott /import/)
erőművek:	→ <i>víz</i> erőmű: Tiszalök, Kisköre → <i>atome</i> erőmű: Paks
hévíz, gyógyvíz	
vegyipar	→ Tiszaújváros
üveggyártás	→ Orosháza
kerámiaipar:	→ Hódmezővásárhely
vasipar:	→ Dunaújváros (Dunaferr) → nyersvas-, acélgyártás, hengermű <i>termékek:</i> → csövek, lemezek, acélvázazas épületelemek, radiátorok
gépipar:	<i>mikroelektronikai és számítástechnikai cikkek:</i> Székesfehérvár <i>háztartási cikkek:</i> Jászberény (<i>hűtőgép</i>); Hatvan (<i>elektronikai berendezések</i>); Téglás (<i>háztartási gépek</i>)
textilüzem:	Hódmezővásárhely, Békéscsaba; Debrecen (<i>ruhaipar</i>) Martfű (<i>cipő</i>)
papírgyárak:	<i>víz mellé települt</i> → Dunaújváros, Szolnok

Határátkelőhely: **Záhony** (*Ukrajna felé*)